

**RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND
BLOOD PRESSURE AMONG CREW AT THE PORT
AUTHORITY OF THAILAND**

WANNA SNONGDECH

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF SCIENCE (PUBLIC HEALTH)
MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2003**

**ISBN 974-04-4112-2
COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY**

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคัดสรรและความดันโลหิตของพนักงานเดินเรือการทำเรือแห่งประเทศไทย RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND BLOOD PRESSURE AMONG CREW AT THE PORT AUTHORITY OF THAILAND

วรรณภา สนองเดช 4336117 PHPH/M

วท.ม. (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: สมใจ ทุนกุล M.S.N., อรพรรณ แก้วบุญชู Ph. D. (Social Medicine), ขวัญใจ อำนวยศักดิ์ชื่อ Ph. D. (Nursing)

บทคัดย่อ

โรคความดันโลหิตสูงเป็นโรคที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมดำรงชีวิตและยังเป็นโรคเกี่ยวเนื่องจากการทำงาน (Work-related disease) ทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนต่อหัวใจและหลอดเลือดซึ่งเป็นสาเหตุของการตายเป็นอันดับ 4 ของประชากรในวัยแรงงานในประเทศไทย จากรายงานการตรวจสุขภาพประจำปี 2544 ของพนักงานเดินเรือการทำเรือแห่งประเทศไทยพบอุบัติการณ์เกิดความดันโลหิตสูงค่อนข้างสูง จึงเป็นที่น่าสนใจในการศึกษาว่าปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดภาวะความดันโลหิตสูง และทำให้อุบัติการณ์การเกิดภาวะความดันโลหิตสูงมาก ในอาชีพพนักงานเดินเรือการทำเรือแห่งประเทศไทย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความดันโลหิตในพนักงานเดินเรือ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านพฤติกรรมเสี่ยง ความเครียดในชีวิตประจำวัน ความเครียดจากงาน สภาพการทำงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เก็บข้อมูลโดยวิธี วัดความดันโลหิต น้ำหนักส่วนสูง และระดับเสี่ยง การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไป พฤติกรรมเสี่ยง สภาพงาน แบบสอบถามวัดความเครียดในชีวิตประจำวัน ความเครียดจากการทำงานและการรับรู้ของเสี่ยง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้วยสถิติวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ไค - แสควร์ และหาอัตราเสี่ยงสัมพันธ์ ชนิดวิเคราะห์ตัวแปรเดียว

ผลการวิจัย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นพนักงานเดินเรือแห่งประเทศไทย ตัวอย่างเป็นเพศชายทั้งหมดอายุระหว่าง 30-60ปี อายุเฉลี่ย 46.3 ปี (SD=7.39) มีระดับความดันโลหิตซิสโตลิกเฉลี่ย 132 ± 21.8 มม.ปรอท และความดันโลหิตไดแอสโตลิกเฉลี่ย 89.9 ± 13.1 มม.ปรอท ความชุกของความดันโลหิตสูงในพนักงานเดินเรือการทำเรือแห่งประเทศไทย ร้อยละ 30.7 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับระดับความดันโลหิตสูงและอัตราเสี่ยงสัมพันธ์ ได้แก่ อายุ 51- 60ปี (OR=4.36, 95% CI 1.97-11.1) คีมีเบียร์มากกว่า 360 ซี.ซี. ต่อวัน (OR=2.8, 95% CI 1.24-6.5) การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ปริมาณมาก (OR=1.8, 95% CI 1.02-3.4) ออกกำลังกาย (OR=0.2, 95% CI 0.45-0.9) รับประทานอาหารพร้อมปรุงและเติมเครื่องปรุงรสในอาหารทุกครั้ง ($\chi^2=1.09, p=0.06$) การตัดสินใจในงานต่ำ ($\chi^2 = 3.5, p = 0.06$) ชั่วโมงการทำงานมากกว่า 60 ชั่วโมง ($\chi^2=3.6, p=0.05$) มีความสัมพันธ์กับภาวะความดันโลหิตสูงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยสามารถนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการวางแผนให้บริการสุขภาพ เฝ้าระวัง และควบคุมการเกิดภาวะความดันโลหิตสูงในพนักงานที่มีภาวะเสี่ยง โดยเฉพาะพนักงานที่มีอายุมากกว่า 40-59 ปี และวางแผนโครงการลดพฤติกรรมเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับภาวะความดันโลหิตสูง ถึงแม้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ประเมินงานของตนเป็นงานเฉื่อยชา และงานที่มีความเครียดต่ำ ถึงร้อยละ 58.9 แต่ผลจากการศึกษาพบว่า สภาพการทำงานงานควรจะมีการปรับปรุง ได้แก่ ลดระยะเวลาของงาน และชั่วโมงการทำงานต่อสัปดาห์ เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดภาวะความดันโลหิตสูง ในพนักงานเดินเรือการทำเรือแห่งประเทศไทย

RELATIONSHIP BETWEEN SELECTED FACTORS AND BLOOD PRESSURE AMONG
CREW AT THE PORT AUTHORITY OF THAILAND

WANNA SNONGDECH 4336117 PHPH/M

M. Sc. (PUBLIC HEALTH) MAJOR IN PUBLIC HEALTH NURSING

THESIS ADVISORS: SOMCHAI TOONKOOL, M.S.N., ORAWAN KAEWBOONCHO, Ph.D.
(Social Medicine), KWANJAI AMNATSATSUE, Ph.D. (Nursing)

ABSTRACT

Hypertension, a life-style behavior and work-related disease, is the most common complication of cardiovascular disease. It is the fourth leading cause of death in the working population. According to the annual health report (2001), a high incidence rate of hypertension among crew men at the Port Authority of Thailand was reported. This cross-sectional descriptive research was conducted to examine the relationship between selected factors, including personal characteristics, risk behavior, stress, occupational factors and high blood pressure. Subjects were interviewed for their demographic and working conditions. Then they were assessed for their blood pressure level, weight and height. Daily stress, job stress and noise perception were measured by a self-administered. The data were analyzed using Chi-square and Univariate analysis.

The prevalence of hypertension was 30.7/100 persons. The average level of systolic and diastolic blood pressure was 132 mm Hg (SD=21.8) and 89.6 mm Hg (SD=13.1). Results showed relationships between high blood pressure and age of 51-59 years (OR=4.36, 95% CI 1.97-11.1), drinking more than 360 ml beer per day (OR=2.8, 95% CI 1.24-6.5), excessive alcohol drinking (OR=1.8, 95% CI 1.02-3.4), exercise behavior (OR= 0.2, 95% CI 0.45-0.9), working longer than 60 hours ($\chi^2=3.67$, $p=0.05$). Salt intake ($\chi^2= 1.09$, $p=0.06$) and decision latitude ($\chi^2= 3.5$, $p=0.06$) had a non – significant relationship with high blood pressure.

The findings suggest regular hypertension screening in order to detect hypertension at an early particularly among crew aged 40-59 years. Intervention should be done to minimize risk factors for hypertension. Although most crew (58.9%) considered their job as passive and low stress, the findings indicated that work condition improvements such as reducing work shifts and the number of working hours per week, should be considered.

KEY WORDS: BLOOD PRESSURE/ CREW/ OCCUPATIONAL FACTOR/ RISK BEHAVIOR